

15 ÉVES A

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM EGÉSZSÉGÜGYI FŐISKOLAI KAR

Szakok bemutatkozása

SZOMÉTELY

ZALAEGERSZÉK

PÉCS

15 ÉVES A

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM EGÉSZSÉGÜGYI FŐISKOLAI KAR

Dr. Sulyok Endre PhD, DSc
egyetemi tanár, az MTA doktora, szakvezető, intézetigazgató

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI ÉS CSALÁDGONDOZÁSI INTÉZET

által koordinált szakok

Egészségfejlesztési és Családgondozási Intézet

Pécsi Képzési Központ

- 1 egyetemi tanár
- 1 főiskolai docens
- 2 főiskolai adjunktus
- 5 főiskolai tanársegéd

Az intézet által koordinált szakok:

- felsőfokú szakképzés: csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (Szombathely)
- főiskolai szak: védőnő (Pécs, Kaposvár, Szombathely)
- egyetemi kiegészítő alapképzési szak: okleveles védőnő (Pécs)
- szakirányú továbbképzés: ifjúsági védőnő (Pécs)

Védőnői Tanszék – Kaposvári Képzési Központ

- 1 főiskolai adjunktus
- 1 emeritus főiskolai tanár
- 2 főiskolai adjunktus
- 2 főiskolai tanársegéd

Egészségfejlesztési Tanszék – Pécsi Képzési Központ (szervezés alatt)

Védőnői Tanszéki Csoport – Szombathelyi Képzési Központ

- 1 főiskolai tanár
- 1 emeritus főiskolai tanár
- 1 főiskolai docens
- 3 főiskolai adjunktus
- 1 tudományos munkatárs
- 1 főiskolai tanársegéd

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM EGÉSZSÉGÜGYI FŐISKOLAI KAR

Működés és tevékenységi kör

A PTE EFK keretein belül a Kaposvári és Szombathelyi Képzési Központokban a védőnőképzés 1999-től kibővül a Pécssett induló képzéssel. A védőnő szak 2002 novemberében Egészségfejlesztési és Családgondozási Intézetté alakult Prof. dr. Sulyok Endre vezetésével. A jelenlegi a hallgatói létszám a három képzési központban összesen 312 fő.

Képzés és oktatásfejlesztés

A védőnőképzés a három képzési helyszínen egységes tanterv szerint folyik. A képzési metódusok változásával, a szakmai kompetenciák és irányelvek bővülésével, valamint a társszakmák tudományos fejlődésével párhuzamosan módosult a képzés kurrikuluma is. A társadalomtudományi és szakmai ismeretek fejlődésének, a társadalmi körülmények és igények változásának megfelelően folyamatosan bővül a tantárgykör is. Ennek jegyében került kidolgozásra és bevezetésre a képzés VIII. félévében a „Speciális szaktárgyi modul”, amely a hallgatók területi és iskolai védőnői nagygyakorlatán szerzett tapasztalatainak feldolgozását, és az új szakmaspecifikus ismeretkörökhöz való kapcsolódását segíti (pl.:

mentálhigiéne, krízisprevenció- és intervenció, hátrányos helyzetű gyermekek pedagógiája, cigány családok gondozása). A felsőoktatásra vonatkozó törvényi kereteknek megfelelően alakult az oktatás rendszere. Ez alapján az 1999/2000-es tanévtől bevezetésre került a védőnőképzés moduláris tanterve, majd a 2003/2004-es tanévtől a kredit rendszer.

A Pécsi Képzési Központ védőnő szakán kidolgozásra és meghirdetésre került posztgraduális képzés keretében az Ifjúsági védőnő szakirányú továbbképzési szak. A képzés célja olyan ifjúsági védőnő képzése, akik alkalmasak az alap- és középfokú oktatásban a fiatalok körében végzett önálló és felelősségteljes egészségfejlesztő tevékenység végzésére, az iskolai egészségnevelésben történő aktív közreműködésre, valamint az ifjúság-egészségügyi gondozás speciális tenni-valóinak ellátására.

Az Egészségfejlesztési és Családgondozási Intézet a sikeres akkreditációt követően a 2004/2005-ös tanévben indította el az Okleveles (egyetemi) védőnőképzést, azzal a céllal, hogy az egészségfejlesztésben, vezetésben,

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM EGÉSZSÉGÜGYI FŐISKOLAI KAR

kutatásban és oktatásban is jártas magasan kvalifikált szakembereket képezzen. Az egyetemi szintű képzés (nappali és levelező) 3 féléves kiegészítő alapképzés formájában történik Pécsen. Az egyetemi végzettséggel rendelkező védőnők számára lehetőség nyílik a tudományos fokozat megszerzésére is.

A Bologna-folyamathoz kapcsolódó háromciklusú képzésnek megfelelően elkészült a főiskolai alapképzés BSc szak - Egészségügyi gondozás és prevenció – szakalapítási és szakindítási anyaga, melyet a MAB elfogadott, így a 2006/2007-es tanév ezen képzési rendszer szerint indítható. Ezt követően kidolgozásra került az egyetemi alapképzés a Népegészségügyi mesterszak keretein belül Egészségfejlesztő védőnő szakirány megjelöléssel.

A védőnőképzésben az elméleti oktatás mellett nagy súly helyeződik a gyakorlati képzésre is. Ez részben a védőnő szak demonstrációs termekben (ápolástani, védőnői módszertani demonstrációs termek, tejkonyha), részben a tantárgyakhoz kötött egészségügyi és szociális intézményekben, részben pedig a védőnői kör-

zetekben és iskolákban oktató védőnők mellett zajlik. A klinikai gyakorlatok szempontrendszere fokozatosan bővült az oktató ápolók javaslatainak figyelembevételével. A hallgatók teljesítményének értékelése jelenleg egységes és részletes szempontok alapján történik. A gyakorlati tapasztalatok az ápolási részlegek vezetőivel és az oktatásban résztvevő ápolókkal rendszeresen megbeszélésre kerülnek évente tartandó értekezlet keretében. A

másodéves védőnőhallgatók két hetes nyári gyakorlat keretében ismerkednek a területi védőnői munkával. A képzés VII. félévében a 2004/2005-ös tanévig a hallgatók 8 hetet városi és 9 hetet falusi körzetben töltöttek le védőnői nagygyakorlatukat. A 2005/2006-os tanévtől a nagygyakorlat tematikája kibővült az is-

kolavédőnői gyakorlattal, ami maga után vont egy új szempont- és értékelési rendszer kidolgozását. A területi gyakorlat értékelése az oktató védőnők és a hallgatók által kitöltött feedback kérdőívek alapján történik. Ez visszajelzést nyújt az intézet oktatói számára a hallgatók felkészültségéről és az esetleges hiányosságokról. Hagyománnyá vált, hogy minden évben, a képzési központokban megrendezésre kerül az „Oktató és vezető védőnői értekezlet”, mely-

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM EGÉSZSÉGÜGYI FŐISKOLAI KAR

nek keretében megtörténik a védőnői gyakorlatok közös értékelése és a kölcsönös tapasztalatcsere. Hagyományteremtés céljából az elmúlt évben megkezdődött a nyugdíjba vonuló oktató védőnők köszöntése és munkájának elismerése. Fontos és hasznos változás volt az új, terepen történő gyakorlati záróvizsga a 2002/2003-as tanévtől. A hallgatók négy helyszínen az alábbi témakörökben adnak számot elméleti tudásuk gyakorlatban történő hasznosításáról: újszülött és gyermekágyas anya látogatása, várandós tanácsadás, csecsemő- és kisgyermek tanácsadás, iskolai szűrővizsgálatok keretében.

A gyakorlatokhoz igazodva történtek fejlesztések az infrastruktúra és az oktatási eszközök terén is. A védőnői szakmai ismeretek gyakorlatban történő elsajátítása érdekében a demonstrációs termek Kaposváron és Szombathelyen a képzés évében rendelkezésre álltak, míg Pécssett az oktatás megindulásának első éveiben kerültek kialakításra. Az oktatási eszközállomány fejlesztése a szakma igényeinek megfelelően folyamatos. A Kaposvári és Szombathelyi Képzési Központban működő könyvtárak saját, folyamatosan bővülő könyvállománnyal segítik a védőnőhallgatók széleskörű ismeretszerzését, míg Pécssett ezt a célt az egyetemi könyvtárak szolgálják.

Az oktatás fejlődésével párhuzamosan az évek folyamán bővült az oktatói létszám a képzési központokban. A képzés kezdete óta a védőnői

oklevéllel rendelkező oktatók egyetemi végzettséget szereztek vagy az egyetemi oklevél megszerzése folyamatban van. A másoddiplomák által szerzett tudás a védőnőképzés számos területén kamatoztatható (humán szervező, mentálhigiénés szakember, pedagógia szakos bölcsész, egészség-tanár, szociológus, okleveles védőnő, egészségügyi szakmenedzser, romológia szakos bölcsész).

Intézetünk oktatásába demonstrátori ösztöndíjat elnyert hallgatók kapcsolódnak be azzal a céllal, hogy még a képzési idő alatt megismerjék és segítsék az oktatók tevékenységét. Pécssett 2, Kaposváron 1, Szombathelyen 2 demonstrátorhallgató volt. Az egyetemi védőnőképzésbe bekapcsolódott 2 demonstrátor, akik kiemelkedő szakmai és tudományos tevékenységükkel emelik a képzés színvonalát.

A főiskolai hallgatók számára lehetőség nyílik arra, hogy külföldi tanulmányúton ismerkedjenek az egészségügyi szakdolgozók tevékenységkörével és munkakörülményeivel. Ennek keretében a védőnő szakról 7 hallgató utazott Finnországba Erasmus ösztöndíjjal.

A védőnő szak oktatói számos pályázatot nyújtottak be, illetve kapcsolódtak a PTE keretein belül más pályázatokhoz. A pályázatok elkészítésének célja, hogy a szakon folyó képzés és a kutatások anyagi lehetőségei bővüljenek (pl.: a csecsemőtáplálás hazai gyakorlatának megis-

merése, oktató védőnők számára továbbképzések szervezése, stb.).

A tantervben szereplő egészségnevelés kurzus keretében a védőnőhallgatók tanórai és tanórán kívüli egészségfejlesztő programok szervezésében és megtartásában vesznek részt az általános és középiskolákban. Ehhez a tevékenységhez kapcsolódik a Pécsi Képzési Központ szervezésében egy többségében hátrányos helyzetű gyermekeket oktató általános iskolában szervezett egészségnapi rendezvénysorozat a védőnőhallgatók aktív részvételével. A hallgatók egészségnevelési tevékenysége nem csak az oktatási intézményekben, hanem a Pécsi Napok című városi rendezvény kereteiben is megnyilvánult.

A csoportos egészségfejlesztés keretében került sor a Pécsi Képzési Központban szülésre felkészítő tanfolyam indítására, amely összekötő kapcsot teremt a városban gondozott várandósokkal és védőnőikkel, valamint gyakorlati lehetőséget jelent a főiskolai és az egyetemi képzésben résztvevő hallgatók számára.

Immár hagyománynak tekinthető a fentiekben már említett „Oktató védőnői találkozó” minden év áprilisában, amelynek keretében információt kapnak az aktív védőnők a képzés aktualitásairól és változásairól. Hasonló céllal és formában kerül megszervezésre a

„Végzett védőnőhallgatók és oktatók találkozója”, ahol a kölcsönös tapasztalatcserére is sor kerül.

A védőnő szak eseményeiről, a képzés változásairól és a kutatási eredményeinkről a Védőnő újságban, az Országos Szülésznői – Védőnői Konferencián és egyéb szakmai, illetve tudományos konferenciákon, főiskolai szinten pedig az Összekötő című információs lapban nyújtunk tájékoztatást.

Az általunk képzett védőnők karrierjének követésére előre tervezett vizsgálatokat végeztünk. Megkerestük az illetékes megyei vezető védőnőket és a közvetlen felhasználókat (önkormányzatok). A külső feedback mérhető módon számunkra megnyugtató adatokat szolgáltatott. A megkérdezettek visszajelzései igen kedvezőek voltak és ez alapján értékeltük pedagógiai és szakmai munkánkat. Belső feedback alkalmazásával többször mértük oktatóink hallgatói megítélését. A területi szakmai gyakorlatokról (15 hetes nagygyakorlat, 2 hetes nyári gyakorlat) oktató védőnői és hallgatói feedbacket töltetünk ki. Az eredményeket minden évben közösen értékeliük az érintettekkel. A kapott eredményeknek megfelelően történnek a tantárgyfejlesztések. A tanszékvezető részéről hospitálás történik a védőnő hallgatók egyes évfolyamainak elméleti és gyakorlati óráin. Az itt szerzett tapasztalatokat a továbbiakban felhasználjuk az oktatás minőségének javítására.

A végzett hallgatóknál mértük saját elégedettségüket a főiskolai képzés azon szempontjából, hogy mennyire készítettek fel őket a védőnői munkára, milyen területeken érznek hiányosságokat. Az eredmények értékelése megtörtént, a leszűrt tapasztalatokat beépítettük az oktatói munkába.

Az oktatásra és az adminisztratív tevékenységekre vonatkozóan egységes adatszolgáltatás történik a képzési központokban, melyet az intézetvezető irányításával értékelünk és továbbítjuk az adatokat a megfelelő szervezeti egységekhez.

Kutatási területek és kutatási tevékenység

A képzési központok oktatói hazai kutatásokban vettek és vesznek részt a védőnői munkához kapcsolódó tudományterületeken:

- Harjánné Brantmüller Éva főiskolai adjunktus végzett kutatást 1997-ben a „Koraszülöttség a társadalom periferiáján”, és 2002-ben „Csecsemőtáplálás hazai gyakorlata” címmel.
- Holló Rózsa főiskolai docens közreműködik a „Fiatalok egészségi állapota és egészségmagatartása” (HBSC) nemzetközi kutatási programban.
- Angyal Magdolna főiskolai tanársegéd „Cigány csecsemők táplálásának sajátosságai” címmel végez jelenleg is vizsgálatot.

- Dr. Horváth Boldizsár főiskolai tanár kutatási témái: Terhesség és a haemostasis, thrombosis készség hatása a kedvezőtlen szüléskimenetelre (Dr. Riba Máriával közösen); Intrauterin infekció hatása az igen kissúlyú újszülöttek idegrendszeri fejlődésével (Dr. Grasselly Magdolnával közösen)
- Dr. Turay András tudományos munkatárs kutatási témája: Pszichoszomatikus terhesspatológiai betegségek (Dr. Horváth Boldizsárral közösen)
- Dr. Bödecs Tamás főiskolai adjunktus kutatási témája: A serdülők csontanyagcsere vizsgálata a Markusovszky Kórház gyermeken-dokrinológiai szakembereivel közösen
- Barna Adrienn főiskolai tanársegéd és Deveseri Márta oktatásszervező közösen kezdték meg ez évben kutatási programjukat. Kutatási területük: motivációs tényezők vizsgálata, melyek hatással bírnak az egészségügyi-szociális szférát választókra.

A védőnőhallgatók tudományos tevékenységét jól mutatja a Kari és az Országos TDK-n való részvétel és sikeres szereplés növekvő aránya. A szakon oktatók minden évben változatos – a védőnői és a társszakmák fejlődését követő – témák megjelölésével és a hallgatók kutatási tevékenységének irányításával segítik a tudományos diákköri munkát. A hallgatók eredményes kutatási tevékenységét szintén jól mutatja az elnyert Főigazgatói Pályamunkák növekvő száma.